

ITC

مرکز تربیت مربی
دانشگاه های فنی و حرفه ای

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

شبکه بین المللی مراکز آموزش فنی و حرفه ای

آموزش فنی و حرفه ای برای جوانان محروم

آموزش فنی و حرفه ای برای جوانان محروم

ترجمه و تلخیص :

معصومه کوشکی

روح اله منصورکیایی

مرکز تربیت مربی و پژوهش های فنی و حرفه ای

کلیه حقوق این اثر متعلق به مرکز تربیت مربی و پژوهش های فنی و حرفه ای می باشد.

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

پاییز ۱۴۰۰

۱. مقدمه

در کنگره بین‌المللی آموزش فنی و حرفه‌ای شانگهای در سال ۲۰۱۲، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) این سازمان را متعهد کرد که در چشم‌انداز اصول سه‌گانه، در کنار چشم‌اندازهای اقتصادی و زیست‌محیطی عدالت یا تساوی حقوق در نظر گرفته شود. این چشم‌انداز متعاقباً در استراتژی یونسکو برای آموزش فنی و حرفه‌ای (۲۰۱۶-۲۰۲۱) و در برنامه کاری یونسکو-یونیوک^۱ منعکس گردید. روند کنگره شانگهای در هسته اصلی یونسکو براساس رابطه بین بهبود دسترسی به یادگیری، ضمن افزایش کیفیت پایه ریزی شده است. روند کار براساس سه عنصر دسترسی، تساوی حقوق و شمولیت استوار است. رویکرد یونسکو به آموزش فنی و حرفه‌ای و تساوی حقوق، بر اساس مفهوم حق تحصیل همانند آن چه که در اولین گزارش ویژه سازمان ملل متحد کاترینا توماسفسکی^۲ منعکس شد، پایه ریزی می‌شود. رویکرد یونسکو همچنین بوسیله بیانیه‌ای سالامانکا^۳ در سال ۱۹۹۴ در رابطه با شمولیت و اعمالی که از آن سرچشمه گرفته شده است بیان شده است.

این مقاله با دو هدف اصلی پیگیری می‌شود:

- درک موانع مشارکت جوانان محروم در آموزش فنی و حرفه‌ای
- بررسی شواهد موجود در مورد استراتژی‌ها و رویکردهای که استفاده می‌شوند یا می‌تواند در رابطه با پاسخگویی به نیازهای جوانان محروم استفاده شوند.

روش‌شناسی

این مطالعه شامل مروری بر ادبیات موجود و یک نظرسنجی آنلاین که در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بین‌المللی انجام شده است و اعضای جامعه آموزش فنی و حرفه‌ای یونسکو-یونیوک بصورت آنلاین به بحث و گفتگو پرداختند. گروه‌های محروم شامل: پناهندگان، بی‌خانمان‌های داخلی، پناهجویان، افرادی با نیازهای آموزشی ویژه و معلولین، اقلیت‌های قومی و نژادی، جوانان روستایی و جوانان فقیر برای تحقیق‌شناسایی شدند. سپس یک پایگاه داده آنلاین به جستجوی ادبیات موجود در رابطه با این جوانان، نیازهای آنها یا موانع مشارکت شان در آموزش فنی و حرفه‌ای و استراتژی‌های که برای حل این نیازها استفاده می‌شود یا می‌تواند استفاده شود پرداخت.

طراحی و پاسخ‌های نظرسنجی

نظرسنجی ترکیبی از ۳۴ پرسش شامل: پاسخ‌های بله/خیر، چندگزینه‌ای و پرسش‌های متن‌باز برای ۴ گروه از جوانان محروم شامل: جوانان روستایی، مهاجران جوان، آوارگان، پناهجویان و بی‌خانمان‌ها، افراد جوانی که در فقر زندگی می‌کنند و زنان محروم بود.

سوالات به‌طور کلی دسته‌های زیر را پوشش می‌داد:

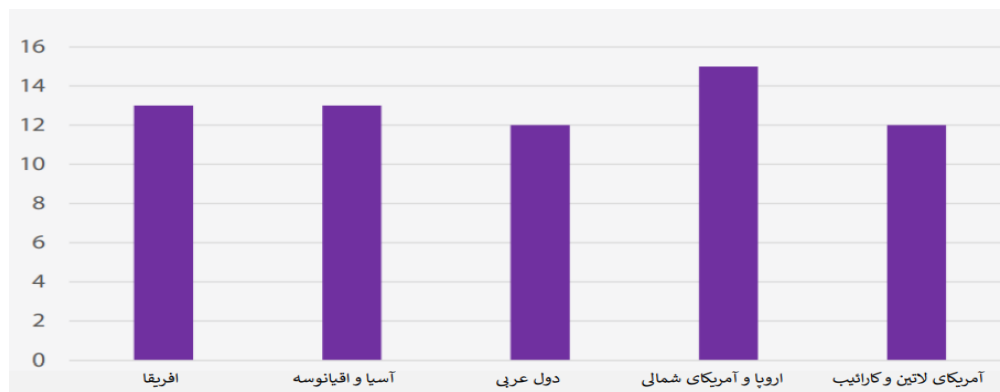
- سیاست‌های ملی و سازمانی آموزش فنی و حرفه‌ای در رابطه با رده‌بندی‌های محرومیت.
- پشتیبانی و منابع سازمانی برای مربیان و کارآموزان در این رده‌بندی‌های محرومیت.
- مشارکت سازمان‌های آموزش فنی و حرفه‌ای با هدف آموزش کارآموزان این رده‌بندی‌های محرومیت.
- پیشروی کارآموزان این رده‌بندی‌ها از آموزش فنی و حرفه‌ای به سمت اشتغال
- موانع دسترسی، پیشرفت و موفقیت در آموزش فنی و حرفه‌ای برای کارآموزان این رده‌بندی‌ها.

در مجموع، ۶۴ پاسخ نظرسنجی از ۴۵ کشور که نمایندگان از ۵ منطقه یونسکو و ۵۱ مرکز بین‌المللی آموزش فنی و حرفه‌ای داشتند، دریافت شد (به شکل یک نگاه کنید).

¹-UNESCO-UNEVOC

²-Katerina tomasevski

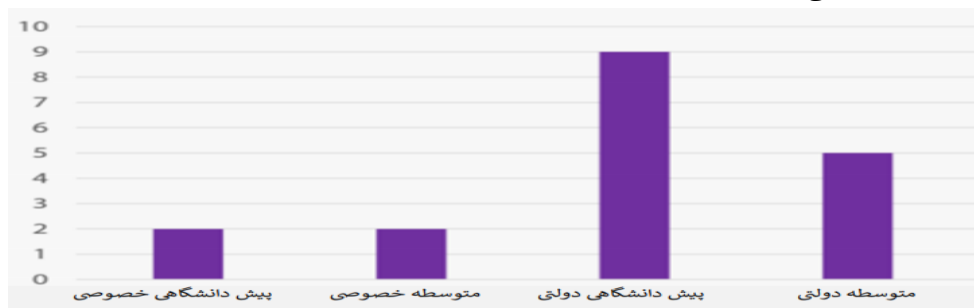
³-Salamanca

شکل ۱- پاسخ دهندگان نظرسنجی بر اساس منطقه.

شکل ۲ افرادی که از سازمان آموزش فنی و حرفه ای پاسخ داده اند، بر اساس نوع سازمان رده بندی میکنند. دسته ساینر، یکی از انواع سازمان های زیر را شامل می شود:

- TECHVOC به وسیله یک انجمن پیشنهاد شد.
- متوسطه دولتی و پیش دانشگاهی دولتی
- متوسطه دولتی، پیش دانشگاهی و آموزش فنی و حرفه ای بزرگسالان
- دانشگاه دولتی
- موسسات پیش دانشگاهی دولتی
- سازمان های آموزش عالی

شکل ۲- پاسخ بر اساس نوع سازمان های آموزش فنی و حرفه ای.

تعاریف

در این مقاله واژه جوان به افرادی با سن بین ۱۵ تا ۳۵ تعریف می شود. و در تعریف جنسیت تصویب شده در سازمان بهداشت جهانی^۴ (WHO) برای تعریف جنسیت استفاده می شود که به ویژگی های اجتماعی زنان، مردان، دختران و پسران برمی گردد که شامل هنجارها، رفتارها و نقش های همراه با زن، مرد، دختر یا پسر و روابط بین آنها می شود. تعریف آموزش فنی و حرفه ای از یونسکو اقتباس شده است که علاوه بر فرآیند آموزش عمومی شامل: مطالعه فناوری و علوم مرتبط، فراگیری مهارت های عملی، تغییر نگرش ها، درک و دانش مرتبط با مشاغل در بخش های مختلف زندگی اجتماعی و اقتصادی می باشد (یونسکو، ۲۰۰۱).

هدف توسعه پایدار^۵ (SDG) افزایش دسترسی به آموزش عمومی و فنی و حرفه ای برای همه سطوح ابتدایی، متوسطه و پیش دانشگاهی و برای همه مردم می باشد. با وجود پیشرفت های به دست آمده در سال ۲۰۱۸، حدود ۲۵۸ میلیون نفر از جوانان، کودکان و نوجوانان ترک تحصیل کردند (یونسکو ۲۰۲۰). از این جمعیت، حدود ۶۰ میلیون (۸٪) در سن دبستان، ۶۲ میلیون (۱۶٪) دوره

⁴ - World Health Organization

⁵ - Sustainable Development Goal

متوسط اول و ۱۳۸ میلیون (۳۵٪) متوسط دوم بودند. توزیع این داده ها در میان مناطق و کشورهای با درآمد بالا، متوسط و کم متفاوت است. اکثر نوجوانان ترک تحصیل کرده، در سطح متوسط دوم قرار دارند و بیانگر آن است که این افراد دسترسی اندکی به آموزش متوسطه دارند. دسترسی به تحصیلات متوسطه در کشورهای کم درآمد پایین است و پس از آن کشورهای با درآمد متوسط و کشورهای پردرآمد دارای کمترین درصد ترک تحصیل کننده در سطوح متوسطه اول و دوم هستند.

۲. مفهوم محرومیت

برای درک میزان مشارکت جوانان در آموزش و پرورش، این مقاله به سه عامل اصلی روستایی بودن، مهاجرت و فقر چندبعدی در ایجاد محرومیت اشاره می کند. به این دیدگاه باید توجه شود که مهاجرت و فقر چند بعدی با جنسیت، نژاد، قومیت، مذهب، قبیله گزایی، سن و معلولیت تلاقی می کند تا اشکال گوناگونی از محرومیت را ایجاد کند.

فقر چندبعدی

فقر با درآمد ناکافی ارتباط دارد اما باید یک دیدگاه چندبعدی در رابطه با فقر در نظر گرفته شود. در مناطق روستایی و شهری، این مسئله به ما کمک می کند که درک کنیم چرا کارآموزان محروم در رویکرد آموزش فنی و حرفه ای در مراحل ثبت نام، نگهداشت و کارایی با محدودیت های روبرو می شوند. پاول^۶ و مک گراث^۷ (۲۰۱۹) در مطالعه تجربیات کارآموزان آموزش فنی و حرفه ای، کیپ تاون^۸ در جنوب آفریقا از شش بعد استفاده کردند، اما این ابعاد همیشه باید با توضیحات خاص ارائه شوند. شش بعد شامل: درآمد خانوار، درآمد فردی، خانوارهای تک والدی، بالاترین موفقیت سطح تحصیلی والدین، مواد مخدر و سرقت و وضعیت مسکن بودند.

روستایی بودن

اصطلاح روستایی بودن با مشکلات مفهومی روبرو است. این اصطلاح عمدتاً براساس سه لنز: جغرافیایی، اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی-اجتماعی مفهوم سازی شده است. از دیدگاه جغرافیایی، در رابطه با اندازه و توزیع و تراکم جمعیت و دور یا پیرامونی بودن آن تعریف می شود (بوسورث و سامرویل^۹، ۲۰۱۴؛ جونارد^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۹). از منظر اقتصادی - اجتماعی، روستایی بودن با فعالیت های کشاورزی، درآمد سرانه کم، معیشت مبتنی بر منابع طبیعی و توسعه اجتماعی ضعیف مانند دسترسی ناکافی به موسسات آموزشی، خدمات بهداشتی، حمل و نقل و خدمات ارتباطی مرتبط است. دیدگاه فرهنگی - اجتماعی بر جنبه های فرهنگی و اجتماعی زندگی روستایی تأکید دارد و دیدگاه مثبت تری می باشد. در این دیدگاه، روستایی بودن اغلب به عنوان جامعه ای با شبکه های ارتباطی قوی و منسجم، دارای ارزشها و آداب و رسوم، هماهنگ با هم و دارای امنیت توصیف می شود (برایان و پینی^{۱۱}، ۲۰۱۰).

مهاجرت

مهاجرت حرکت افراد از یک مکان به دیگری است و دارای دو نوع اصلی مهاجرت کاری و مهاجرت اجباری است. مهاجرت اجباری حرکت غیر ارادی افراد، به صورت داخلی (در مرزهای کشورشان) یا در سطح بین المللی است. برخلاف مهاجرت اجباری، مهاجرت کاری معمولاً داوطلبانه است و دلیل اصلی آن، دلایل اقتصادی است. مهاجران اجباری که در مرزهای خود اقامت دارند به عنوان افراد آواره داخلی معرفی می شوند در حالی که کسانی که به بیرون مرزها نقل مکان می کنند به عنوان پناهنده یا پناهجو شناخته می شوند. در حالی که مهاجران کار، پناهندگان و پناهجویان در برخی از اشکال محرومیت سهیم هستند.

⁶ -Powell

⁷ -Mc Grath

⁸ -Cape Town

⁹ - Bosworth and Somerville

¹⁰ - Jonard

¹¹ - Bryant and Pini

۳. چارچوب دسته بندی استراتژی ها برای رفع نیازهای جوانان محروم در آموزش فنی و حرفه ای

در بحث استراتژی های مورد استفاده در رفع نیازهای جوانان محروم، در این مقاله از چارچوب پیشنهادی توماسفسسکی (۲۰۰۱) برای ارزیابی حق تحصیل، استفاده می شود. چارچوب توماسفسسکی از چهار جنبه متمایز شامل: قابل استفاده بودن، در دسترس بودن، سازگاری و مقبولیت آموزش و پرورش با نیازهای همه کارآموزان، تشکیل شده است.

قابل استفاده بودن

قابلیت استفاده بودن به معنای، به رسمیت شناختن حقوق مردم در آموزش و پرورش مشخص شده در قوانین یا مقررات بین المللی، منطقه ای، ملی، ایالتی یا فدرال و سیاست های تعیین شده می باشد.

دسترس پذیری

قابلیت دسترسی بر روی شرایطی تمرکز میکند که کارآموزان از طریق آموزش فنی و حرفه ای ترغیب و پیشرفت کنند. این شرایط به ترتیب شامل: حمایت مالی از کارآموزان، به رسمیت شناختن مهارت ها و صلاحیت های خارجی، حذف موانع قانونی و اداری و ایجاد محیطی یکدست شامل همه کارآموزان فارغ از نژاد، معلولیت، وضعیت مهاجرت، جنسیت و وضعیت مالی می باشد.

مقبولیت

مقبولیت مرتبط با ایجاد آموزش های فنی و حرفه ای با کیفیت است.

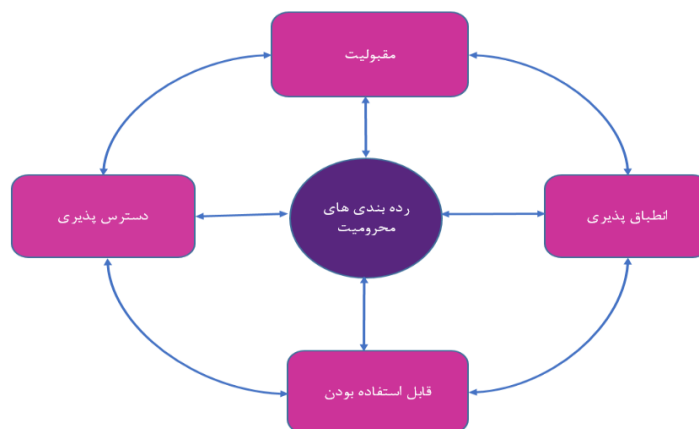
بنیاد آموزش اروپا (۲۰۱۵) برای درک کیفیت مناسب آموزش فنی و حرفه ای به پنج ویژگی اشاره میکند که عبارتند از:

- آموزش های که به نیازهای فردی و اجتماعی و بازار کار پاسخ می دهد.
- منجر به مدارک یا اعتبارنامه های ملی یا بین المللی شود.
- دسترسی به مشاغل مناسب و اشتغال پایدار را فراهم می کند.
- جذاب، فراگیر و قابل دسترسی است، یعنی همه شهروندان به آموزش فنی و حرفه ای دسترسی دارند.
- توانایی ها را تقویت می کند به گونه ای که پیشرفت بیشتری در یادگیری امکان پذیر می شود.

انطباق پذیری

انطباق پذیری براساس قابلیت دسترسی و مقبولیت و همچنین بر میزان انطباق آموزش های فنی و حرفه ای با نیازهای فردی کارآموزان و سازگاری با روند تغییر در جامعه و دنیای کار تعریف می شود. این ویژگی مستلزم تجزیه و تحلیل دقیق و انتقادی از درون سازمان های آموزش فنی و حرفه ای در مورد محرومیت های پنهان شده در زمینه برنامه درسی، امکانات، زبان استفاده شده توسط کارکنان و غیره است.

در شکل ۳ چارچوب توماسفسسکی (4As) نمایش داده شده است. در مرکز شکل رده بندی های محرومیت شامل: فقر چند بعدی، وضعیت مهاجرت، روستایی بودن، جنسیت، معلولیت، نژاد و قومیت وجود دارد. در توسعه یا ارزیابی فراگیر بودن یک استراتژی یا سیاست، سوال اصلی این است: چه کسانی محروم هستند و چه کسانی از آموزش های فنی و حرفه ای محروم شده اند در حالیکه چارچوب توماسفسسکی بصورت متوالی در دیگرام به نظر می رسد اما آنها در تعامل با یکدیگر هستند. این تعامل با فلش های خمیده که آنها را بهم وصل کنید، نشان داده شده است. پیکانهای متصل کننده رده های محرومیت و چارچوب توماسفسسکی نشان می دهد که رده ها ثابت نیستند. در نتیجه، ارزیابی مداوم مجدد سیاستها، استراتژیها و مداخلات برای تعیین میزان پاسخگویی آنها با نیازهای مقطعی جوانان حائز اهمیت است.

(AAS شکل ۳- تصویری از چارچوب توماسفسکی)

۴. موانع موجود در آموزش و پرورش جوانان محروم

این بخش بر روی هشت مانع که جوانان محروم در حیطه تحصیل، آموزش و مشارکت در بازار کار با آنها روبرو هستند، تمرکز می کند. این موارد عبارتند از: موانع در رابطه با زبان، موانع قانونی، اداری و اجرایی؛ فرهنگی اجتماعی، موانع محیط غیر فراگیر؛ موانع مالی، مسئله مجاورت مکانی به سازمان های آموزش فنی و حرفه ای؛ چالش های بازار کار، اطلاعات و مشاوره ناکافی.

موانع زبان

زبان جنبه مهمی از هویت، فرهنگ و احساس تعلق مردم است. زبان جزئی از دارایی افراد و جوامع است، با این حال برخی وقایع تاریخی منجر به برتری برخی زبان ها نسبت به دیگر زبان ها شده است. این پارامتر با نژاد، قومیت، طبقه اجتماعی و جنسیت تلاقی می کند تا بر نتایج آموزشی جوانان تأثیر بگذارد. با افزایش مهاجرت و آوارگی های اجباری، اغلب تواناهایی های زبانی پناهندگان و پناهجویان برای دسترسی و پیشرفت در آموزش، کسب مهارت و شغل کافی نیست. بررسی انجام شده تایید می کند که ناتوانی در زمینه زبان یک مانع بزرگ به شمار می آید. پاسخ دهندگان در این مطالعه، مشکلات زبان را به عنوان یک نگرانی قابل توجه برای پناهندگان و پناهجویان از نظر دسترسی و پیشرفت در آموزش فنی و حرفه ای رتبه بندی کردند.

موانع قانونی، اداری و سازمانی

تابعیت، اغلب در حقوق افراد از جمله حقوق مربوط به آموزش فنی و حرفه ای پارامتری اساسی است. بنابراین پناهندگان، مهاجران و پناهجویان به وضوح در معرض خطر موانع قانونی و اداری قرار دارند. سازمان ها غالباً چاره ای ندارند جز این که چنین الگوهایی از محرومیت را منعکس کنند. در سطح بین المللی، کنوانسیون ها و قوانین و اسناد، تضمین کننده حقوق مهاجران اجباری در آموزش و پرورش می باشند. مهمترین آنها، کنوانسیون سال ۱۹۵۱ پناهندگان و پروتکل سال ۱۹۶۷ مربوط به وضعیت پناهندگان است. در رابطه با آموزش ابتدایی، در بخش یک کنوانسیون کشورها، ماده ۲۲، بیان شده است: رفتار احترام آمیزی که با اتباع می شود باید نسبت به پناهندگان نیز صورت پذیرد. با توجه به این ماده، مهاجران اجباری حق دسترسی به آموزش عمومی رایگان در بسیاری از کشورها را دارند اما حق دسترسی به تحصیل در عمل نیست و موانع دیگری وجود دارد. بعنوان مثال تأخیرهای ناشی از فرایندهای قانونی و اداری مربوط به ارزیابی سطح تحصیلات کارآموزان، ثبت نام محل سکونت، کمبودات معلم و مکان در مدارس وجود دارد. این موانع ممکن است باعث شود برخی از مهاجران تحصیلات ابتدایی را از دست دهند و پیامدهای آن در آموزش فنی و حرفه ای موثر خواهد بود.

موانع فرهنگی اجتماعی

تعداد زیادی از کارآموزان برای دسترسی و پیشرفت در آموزش فنی و حرفه ای با موانع فرهنگی اجتماعی روبرو هستند. این موارد شامل: هنجارها و عملکردهای جنسیتی، تبعیض در اشکال متفاوت و ازدواج های زود هنگام می باشد. این موارد در کارآموزان زن محروم با ابعاد دیگری مانند روستایی بودن، مذهب، وضعیت مهاجرت، طبقه اجتماعی و فقر تلاقی میکند.

محیط غیرشمول

یک محیط یادگیری فراگیر، محیطی است که منعکس کننده تنوع کارآموزان باشد که در آن شیوه های آموزشی معلمان، برنامه درسی، مواد یادگیری، محیط فیزیکی یا ساخته شده و سایر خدمات پشتیبانی متناسب با نیازهای کارآموزان باشد. دسترسی و نتایج یادگیری بسیاری از جوانان در آموزش و پرورش تحت تأثیر فضای نامناسب یادگیری و کار قرار می گیرد. ماهیت محیط ساخته شده، مانع اصلی دسترسی و پیشرفت کارآموزان، به ویژه زنان جوان و معلولان است. در بسیاری از کشورهای با درآمد کم و متوسط، سازمان های آموزش فنی و حرفه ای به سرویس بهداشتی قابل قبول، امکانات شبانه روزی برای زنان جوان و زیرساخت های مناسب معلولان مجهز نیستند. این شرایط باعث می شود کارآموزان از مشارکت در آموزش فنی و حرفه ای دلسرد شوند و سازمان های آموزش فنی و حرفه ای را به تبعیض در فرایند پذیرش سوق می دهد.

موانع مالی

در اینجا مفهوم محرومیت در درآمد و فقر خانوار به عنوان نموده های اصلی محرومیت جوانان ذکر شده است. وضعیت اقتصادی- اجتماعی با اقدامات آموزش فنی و حرفه ای و ساختارها یا روشهای تأمین مالی موجود در کشورها جهت اطلاع رسانی و پیشرفت در آموزش فنی و حرفه ای تلاقی دارد. در ابتدا، موانع مالی کارآموزان را از ورود به آموزش و پرورش محروم می کند چون که بسیاری از آنها نمی توانند از هزینه پیگیری فرصت های آموزش فنی و حرفه ای برآیند لذا از آن صرف نظر می کنند.

مجاورت مراکز آموزش فنی و حرفه ای

مشارکت جوانان در مناطق روستایی به میزان زیادی تحت تأثیر قابل استفاده بودن و وجود سازمان آموزش فنی و حرفه ای در یک فاصله معقول است. در سطح جهان، در توزیع سازمان های آموزش فنی و حرفه ای تعصبات مدنی وجود دارد. حتی در اقتصادهای پیشرفته مانند انگلستان، دسترسی به سازمان های محلی به دلیل دسترسی ضعیف جاده ها و خدمات حمل و نقل عمومی مختل می شود (کمیسون جامعه روستایی [انگلستان]، ۲۰۱۲).

چالش های بازار کار

آموزش فنی و حرفه ای به دلیل پیوند نزدیکش با اشتغال و خود اشتغالی شناخته شده است. با این حال، جوانان با انواع مختلفی از چالش های موجود در بازار کار و انتقال از مدرسه به کار روبرو می شوند. از جمله عواملی که در ایجاد چالش ها نقش دارند می توان به ماهیت اقتصادها، عدم تطابق مهارت ها و ساختارهای حمایتی موجود در آنها اشاره کرد. این مسائل به طور نامتناسبی روی برخی از کارآموزان تأثیر متقابل دارند. عدم تطابق مهارت ها یا ناسازگاری بین مهارت های ارائه شده توسط سازمان های آموزش فنی و حرفه ای و آنچه در بازار کار تقاضا می شود، به عنوان دلیل اصلی عدم اشتغال در ادبیات آموزش فنی و حرفه ای دیده می شود. انواع مختلفی از عدم تطابق مهارت ها وجود دارد که مهمترین آنها عدم تطابق عمودی و افقی است. عدم تطابق عمودی هنگامی رخ می دهد که افراد برای مشاغل موجود بالا/پایین سطح واجد شرایط قرار می گیرند. عدم تطابق افقی زمانی اتفاق می افتد که نوع صلاحیت یا مهارت افراد برای شغل نامناسب باشد (سازمان بین المللی کار، ۲۰۱۴).

موانع دوران بیماری همه گیر کووید ۱۹

بررسی سریع تأثیرات همه گیری در آموزش فنی و حرفه ای (آویس^{۱۲} و همکاران، ۲۰۱۹، انجمن همکاری های بین المللی آلمان^{۱۳}، ۲۰۲۰؛ مجومدار^{۱۴} و آرایوتگی^{۱۵}، ۲۰۲۰؛ بانک جهانی، ۲۰۲۰) و مشاوره موسسه برنامه ریزی آموزشی آفریقا با وزارتخانه های آفریقا در مواردی که قرنطینگی و/یا تعطیلی سازمان ها رخ داده است، به تأثیرات سیستماتیک شگفت انگیزی اشاره می کنند:

- بیماری همه گیر کووید ۱۹ منجر به دسترسی کمتر یادگیری عملی در محل کار شده است.
- در اکثر کشورها، به دلیل محدودیت دیجیتالی شدن مطالب، افرادی که در خانه یاد می گیرند با مشکل روبرو می شوند.
- معلمین معدودی در زمینه یادگیری آنلاین و ترکیبی آموزش دیده اند.
- این چالش های آموزش و یادگیری به دلیل اتصالات ضعیف و یا گران قیمت تشدید می شود.

۵. راهبردهایی که نیازهای کارآموزان محروم را برطرف می کند

این بخش از چارچوب توماسفسکی برای بررسی راهبردهایی که به رفع نیازهای کارآموزان محروم در مناطق، کشورها و سازمان ها کمک می کند، استفاده میکند. استراتژی های زیر باید با دقت مطالعه شوند:

قابلیت استفاده بودن

در سطح بین المللی، ابزارها، کنوانسیون ها، استراتژی ها و سیاست های مختلفی برای کنترل تلاش های جهانی برای مشارکت همه افراد در آموزش و پرورش وجود دارد. به عنوان مثال می توان به توصیه یونسکو در مورد: آموزش فنی و حرفه ای (۲۰۱۵)، استراتژی یونسکو برای آموزش فنی و حرفه ای (۲۰۱۶-۲۰۲۱)، اهداف توسعه پایدار، کنوانسیون مربوط به وضعیت پناهندگان (۱۹۵۰)، پروتکل ۱۹۶۷ مربوط به وضعیت پناهندگان، کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت (۲۰۰۶)، آموزش پناهندگان ۲۰۳۰، بیانیه جیبوتی در رابطه با آموزش پناهندگان در مرجع بین دولتی در کشورهای در حال توسعه^{۱۶} (آی جی ای دی) و طرح جیبوتی در زمینه اقدام برای آموزش پناهندگان اشاره کرد.

سیاست ها در سطح ملی

کمک مالی

رایج ترین سیاست در سطح ملی کمک مالی برای هزینه های تحصیل، غذا، اقامت یا حمل و نقل برای جوانان در رده های کلی "محرومیت" یا "آسیب پذیری" است.

دسترس پذیری

این بخش بر راهبردهایی تمرکز دارد که باعث می شود آموزش های فنی و حرفه ای برای جوانان محروم در دسترس باشد. این موارد به تأمین مالی و اطمینان از محیط یادگیری فراگیر مربوط می شود. فراتر از این تمرکز بر آموزش فنی و حرفه ای رسمی، اکثر جوانان، چه در شرایط محروم و چه غیر محروم، از طریق محل کار به آموزش فنی و حرفه ای دسترسی پیدا می کنند. بنابراین، دسترسی به کار شایسته، با توجه به یادگیری حرفه ای به عنوان بخشی جدایی ناپذیر از این امر، نباید نادیده گرفته شود (مک گرات ، ۲۰۱۸).

12 - Avis

13 - GIZ [Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit]

14 - Majumdar

15 - Araiztegui

16 - Intergovernmental Authority on Development

تامین مالی آموزش فنی و حرفه ای

حمایت مالی از زیربخش آموزش فنی و حرفه ای برای در دسترس قرار دادن آن در عمل بسیار حائز اهمیت است. روشهای مختلف تأمین مالی در کشورها و مناطق مختلف وجود دارد و به اقتصاد سیاسی توسعه مهارتها بستگی دارد. پنج مکانیزم اصلی تأمین مالی توصیف شده است که برای افزایش دسترسی و نگهداشت در آموزش فنی و حرفه ای و پیامدهای آنها محروم استفاده می شود. این مکانیزم ها شامل: آموزش عمومی فنی و حرفه ای رایگان، هدف گذاری، وام های دانشجویی، گزینه های کار و تحصیل و پشتیبانی از ارائه دهندگان آموزش خصوصی است (پالمر^{۱۷}، ۲۰۱۹).

آموزش فنی و حرفه ای عمومی رایگان

ماده ۲، بند ۳ کنوانسیون یونسکو در مورد آموزش فنی و حرفه ای اعلام می کند که "دولتها باید در راستای حق دسترسی برابر به آموزش فنی و حرفه ای و برابری فرصتهای مطالعه در طول فرایند آموزشی تلاش کنند.

هدف گذاری

هدف گذاری پرکاربردترین استراتژی برای افزایش دسترسی به آموزش فنی و حرفه ای برای جوانان محروم است و دو حالت دارد: ارائه بورس تحصیلی، کمک هزینه تحصیلی، کوپن های آموزشی و سایر یارانه ها به طور مستقیم به افراد؛ و تخصیص بودجه، یارانه و سایر مشوق ها به ارائه دهندگان آموزش (اعم از دولتی و خصوصی) یا اختیارات برای افزایش دسترسی افراد محروم (پالمر، ۲۰۱۹)

وام دانشجویی

ارائه وام دانشجویی یکی از زمینه هایی است که مدتهاست در ادبیات برای تأمین هزینه آموزش های فنی و حرفه ای مورد توجه قرار گرفته است (زیدرمن^{۱۸}، ۲۰۰۴). با وجود این موضوع تسهیلات وام، که بیشتر برای برنامه های پیش دانشگاهی قابل استفاده است، یا وجود ندارد یا در کشورهای با درآمد کم، متوسط به طور ضعیفی اجرا می شود. در بررسی وام های آموزش فنی و حرفه ای در اروپا، مرکز توسعه آموزش های حرفه ای اروپا^{۱۹} در سال ۲۰۱۲ پنج مورد را عنوان می کند:

- توسعه و پشتیبانی صحیح از اجرای شایستگی و معیارهای ارزیابی ریسک ضمانت های دولتی هدفمند،
- هماهنگ سازی وام ها با کمک هزینه های تحصیلی هدفمند یا یارانه ها،
- معرفی شرایط بازپرداخت انعطاف پذیرتر و/یا در صورت امکان، معرفی وام های مشروط به درآمد (تجزیه و تحلیل نشان می دهد که دومین مورد در رسیدگی به محرومان بهترین مورد هستند)،
- سیاستهای هدفمند پیشگیرانه برای رفع بهتر نیازهای وام گیرندگان محروم؛ غالباً به دلیل بیزاری از بدهی، تعداد کمی از کارآموزان محروم، برای وام درخواست می کنند و همه آنها نیاز مبرم ندارند،
- اعمال این اقدامات ممکن است در زمینه هایی که ظرفیت کمی برای مدیریت هماهنگی و وجوه وجود دارد و در مواردی که یک اداره مالیاتی کارآمد و اطلاعات و داده های مورد نیاز برای هدف گیری یا نظارت وجود ندارد، مشکل باشد.

¹⁷ - Palmer

¹⁸ - Ziderman

¹⁹ - European Centre for the Development of Vocational Training

گزینه های تحصیل و کار

در ابتدا بسیاری از سیستم های ملی آموزش فنی و حرفه ای بر روی مدل های مرخصی روزانه یا پاره وقت برای کارآموزانی که قبلاً به عنوان کارگر مشغول به کار شدند، ایجاد شده بودند. با این حال، با گذشت زمان، و به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته، این مدل رواج کمتری یافت. در نتیجه، بسیاری از کارآموزان به دنبال افزایش درآمد خود هنگام تحصیل هستند. در زمینه تشویق مثبت نام در آموزش فنی و حرفه ای برای دانش آموزانی که در فقر زندگی می کنند، گاهی اوقات تلاش می شود تا فرصت های شغلی برای دانش آموزان فراهم شود که بتوانند بخشی یا تمام شهریه و سایر هزینه های خود را پوشش دهند. فرصت های شغلی جهت ایجاد درآمد است، اما دانش آموزان انتظار دارند که آنها برای برنامه های فنی و حرفه ای خود ارزشمند یا معنی دار باشند. یک مثال در مورد چین است که دولت های محلی و سازمان های آموزش فنی و حرفه ای به دانش آموزان فرصت کار در کارخانه ها را پیشنهاد کردند.

محیط آموزشی فراگیر

یک محیط یادگیری فراگیر محیطی است که با نیازهای همه کارآموزان فارغ از سابقه آنها سازگار باشد. همانطور که در بخش موانع ذکر شد، عدم دسترسی به محیط فیزیکی و محیط اجتماعی ضعیف در مدارس و اطراف آن برخی از موانع الحاق کارآموزان محروم در آموزش فنی و حرفه ای است. نمونه هایی از تلاش ها برای افزایش دسترس پذیری فیزیکی مدارس شامل: ساخت رمپ برای کمک به جابجایی برخی از کارآموزان، علامت گذاری مناسب و دستشویی مساعد جنسیت و معلولین است. الگوهای رفتاری برخی از کشورها، شش اصل را نشان می دهد که بهترین شیوه ها را پی ریزی می کند:

- مشارکت ذینفعان در تدوین قوانین معلمان
- یکپارچه کردن نشر اطلاعات با تجدیدنظر در آموزش و پرورش حرفه ای معلمان
- برگزاری کارگاه ها و سمینارهای عملی قوانین رفتاری برای معلمان با مشارکت نهادهای حرفه ای مسئول
- روشهای انضباطی مناسب
- بررسی منظم قانون
- ارائه راهنمایی و مشاوره در زمینه کاربرد قوانین توسط نهادهای حرفه ای

مداخلات سطح سازمانی برای افزایش دسترس پذیری به آموزش فنی و حرفه ای

نمونه هایی از مداخلات صورت گرفته در سطح نهادی برای افزایش دسترسی جوانان به آموزش فنی و حرفه ای بیانگر تمرکز بر مسائل حمایت مالی در قالب بورسیه تحصیلی یا ارائه منابع درسی، با مواردی از فرصت های آموزشی یا بازآموزی هدفمند هستند. اینها به اهمیت ابزارهای متعدد برای بهبود دسترسی به آموزش فنی و حرفه ای برای کارآموزان محروم اشاره می کند. مداخلاتی که مشکلات مالی فوری را کاهش دهند، گروه های خاصی را برای آموزش یا بازآموزی مورد هدف قرار دهند و باعث پیشرفت تحصیلات بیشتر و اشتغال مورد نیاز شوند.

مقبولیت

اگرچه آموزش فنی و حرفه ای عمومی به رابطه بین یادگیری و جهان وسیع تر توجه دارد، اما به دلیل عدم پاسخگویی به واقعیت های اقتصادی مورد انتقاد قرار گرفته است. در پاسخ به انتقادات مربوط به آموزش فنی و حرفه ای مبتنی بر عرضه، ناسازگاری مهارتها، کیفیت و ارتباط برنامه های آموزش فنی و حرفه ای با نیازهای کارفرمایان، تلاش هایی برای تشویق مشارکت عمومی - خصوصی^{۲۰} (پی پی پی) انجام شده است.

²⁰ -Public-private partnership

انطباق پذیری

این بخش برخی از استراتژی‌هایی را که برای تطبیق آموزش فنی و حرفه‌ای با نیازهای کارآموزان استفاده می‌شود، مورد بحث قرار می‌دهد. این بحث بر استراتژی‌هایی تمرکز می‌کند که آموزش فنی و حرفه‌ای را برای انطباق با نیازهای جنسیتی کارآموزان و نیازهای افراد دارای معلولیت، کارآموزان از راه دور، مهاجران، جوانان خارج از مدرسه و افراد فقیر منعطف می‌کند. همانطور که در چارچوب دسته‌بندی استراتژی‌ها مشخص شده است، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات باید به عنوان عنصری دیگر از قابلیت دسترسی و مقبولیت دیده شود.

انطباق‌های پداگوژی و برنامه درسی

در راستای تلاش برای فراگیرتر کردن آموزش فنی و حرفه‌ای، برخی از کشورها در راستای تنوع کارآموزان، دست به اصلاحات تدریجی در برنامه‌های درسی، مطالب آموزشی و ارزیابی‌های خود زدند. این تلاشها شامل گنجاندن جریبان اصلی جنسیت در برنامه درسی و بازنگری برنامه درسی و مطالب آموزشی برای ایجاد ارتباط فرهنگی و زبانی با گروه‌های خاص از کارآموزان و کارآموزان "سند" است. در ادبیات آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش‌های پداگوژی محور به طور فزاینده‌ای در رفع نیازهای کارآموزان محروم موثر شناخته می‌شود (دوهرتی^{۲۱} و آنیو^{۲۲}، ۲۰۱۹؛ لمب^{۲۳} و همکاران، ۲۰۱۸). با این وجود در درک این اصطلاح در ادبیات و در کاربرد، ناسازگاری‌ها و تفسیرهای متفاوتی وجود دارد (برمنر^{۲۴}، ۲۰۲۰؛ شوایس‌فورت^{۲۵}، ۲۰۱۳). این مسائل ارزیابی و مقایسه اثربخشی پداگوژی کارآموز محور برای یادگیرندگان مختلف در زمینه‌های متفاوت را دشوار می‌کند (برمنر^{۲۶}، ۲۰۲۰). در یک بررسی جامع‌تر از تعریف این اصطلاح، برمنر در سال ۲۰۲۰ چارچوبی ایجاد کرد که به مفهوم سازی و شفافیت برای سیاست‌گذاران، دست‌اندرکاران و محققان کمک می‌کند (شکل ۹ را ملاحظه کنید).

در شکل ۴ تعاریف رویکردهای یادگیرنده محور به شش دسته تقسیم شده است: ارزیابی تکوینی، انطباق با نیازها، اشتراک قدرت، خودمختاری، مشارکت فعال و مهارت‌های مربوطه. مناطق تقاطع، پیوستگی دسته‌ها را نشان می‌دهد و مبنای برای بررسی مزایای هر کدام ارائه می‌دهد. برخلاف تعاریف محدود شده از پداگوژی یادگیرنده محور، دسته بندی‌ها تا حدودی انعطاف پذیری را ارائه می‌دهند. دو دسته در فهرست مرکز اروپایی توسعه آموزش‌های حرفه‌ای که در شکل بالا گنجانده نشده یا به وضوح بیان نشده اند، اما با آموزش فنی و حرفه‌ای مرتبط هستند عبارتند از: "شکل‌گیری هویت حرفه‌ای" "تلفیق مطالب و مواد مرتبط با موضوع". مورد اول به این شرح است: "مهارت‌ها و دانشی که به رشد نگرشها، باورها و ارزشهای مرتبط با حرفه یا شغل مرتبط است (مرکز اروپایی توسعه آموزش‌های حرفه‌ای، ۲۰۱۵). مورد دوم به ارتباط "یادگیری موضوعی و سایر تجربیات یادگیری کارآموز اشاره دارد به عنوان مثال، دانش نظری در کارهای عملی استفاده می‌شود" (مرکز اروپایی توسعه آموزش‌های حرفه‌ای، ۲۰۱۵)..

پاسخ‌های تکنولوژیکی

فناوری اطلاعات و ارتباطات (آی‌سی‌تی) یکی از زمینه‌هایی است که برای رفع نیازهای مقطعی جوانان محروم، استراتژی‌های موثری را توسعه داده است. همه‌گیری کووید-۱۹، دیجیتالی شدن اقتصاد و تغییر جهان کار منجر به نیاز به روش‌های نوآورانه و تحول آفرین در زمینه آموزش فنی حرفه‌ای شده است که با رویکردهای سنتی در ارائه آموزش فنی و حرفه‌ای متفاوت و مکمل آنهاست. برخی از روش‌هایی که از "آی‌سی‌تی" در آموزش فنی و حرفه‌ای استفاده می‌شود شامل: ادغام برنامه‌های درسی،

21 - Doherty

22 - Aneyo

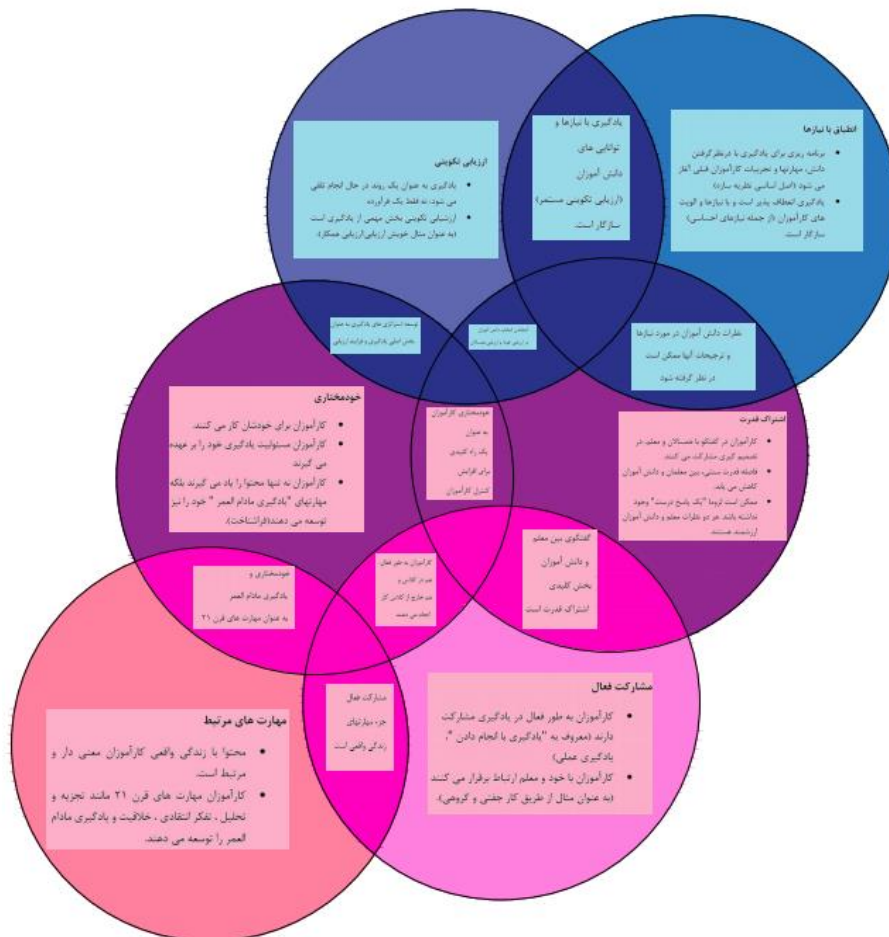
23 - Lamb

24 - Bremner

25 - Schweisfurth

26 - Bremner

ارزیابی و یادگیری انعطاف پذیر و ترکیبی می باشد (مید ریچاردسون^{۲۷} و هرد^{۲۸}، ۲۰۱۵). یادگیری پیشرفته تکنولوژیکی، از جمله برنامه های کاربردی تکنولوژیکی مانند محیط مجازی^{۲۹}، محیط افزوده^{۳۰} و شبیه سازها^{۳۱} به طور فزاینده ای در حال بررسی است. این حال، این برنامه ها در سطح جهانی و به ویژه در کشورهای کم درآمد همچنان محدود هستند.

شکل ۴- نمایش بصری مفهوم سازی رویکرد یادگیرنده محور.

منبع : <https://unevoc.unesco.org>

27 - Mead Richardson
 28 - Herd
 29 - virtual reality
 30 - augmented reality
 31 - simulators